

Sygnatura akt I C 3787/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 11-12-2017 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant:sekretarz sądowy Sylwia Marek

po rozpoznaniu w dniu 11-12-2017 r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa U. 2 (...) we W.

przeciwko B. J.

o zapłatę 172,45 zł

oddala powództwo.

SSR Katarzyna Porada-Łaska

Sygn. akt I C 3787/17

UZASADNIENIE

U. 2 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W., wystąpił z powództwem przeciwko B. J. o zapłatę 172,45 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu stwierdzono, że na podstawie umowy cesji zawartej z (...) S.A., powód nabył wierzytelność w stosunku do pozwanego z tytułu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych.

W dniu 4.10.2017 r. Sąd Rejonowy w Kaliszu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. I Nc 4867/17, który utracił moc na skutek sprzeciwu pozwanego.

Pozwany B. J. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu, podnosząc zarzut przedawnienia.

Zarządzeniem z 31.10.2017 r. (k. 34) wraz z doręczeniem pełnomocnikowi powoda odpisu sprzeciwu, zobowiązano powoda do zajęcia stanowiska w przedmiocie sprzeciwu w terminie 7 dni pod rygorem skutków z art. 230 k.p.c. tj. przyjęcia za przyznany zarzut przedawnienia.

W odpowiedzi na powyższe powód, w piśmie z 14.11.2017 r., cofnął pozew bez zrzeczenia się roszczenia, nie odnosząc się do zarzutu przedawnienia.

Na rozprawie w dniu 11.12.2017 r. pozwany podniósł, że cofnięcie pozwu bez zrzeczenia się roszczenia z uwagi na podniesiony zarzut przedawnienia, jest nadużyciem prawa albowiem powód może dokonać cesji przedmiotowej wierzytelności i nowy wierzyciel może wystąpić z powództwem przeciwko pozwanemu.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany zawarł z (...) S.A. umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr (...). Pozwany nie spłacił całego zadłużenia powstałego w związku z wykonaniem tej umowy.

(okoliczności niesporne)

Na podstawie umów z 8.04.2015 r. i 20.05.2015 r. powód nabył od (...) S.A. wierzytelności z tytułu niewykonania umów przez kontrahentów tej spółki, według wykazu stanowiącego jeden z załączników do umowy, w tym wierzytelność przysługującą stosunku do pozwanej z tytułu przedmiotowej umowy pożyczki.

(okoliczności niesporne)

Roszczenia powoda wynikające z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr (...) uległy przedawnieniu.

(okoliczność przyznana)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przytoczonych wyżej dowodów, których prawdziwość i wiarygodność nie budzi wątpliwości.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlega oddaleniu, gdyż zarzut przedawnienia roszczenia podniesiony przez pozwanego jest uzasadniony.

Na podstawie art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzekł się zarzutu przedawnienia. W myśl art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi 10 lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczenia wynikające z prowadzenia działalności gospodarczej (...) lata.

Termin przedawnienia roszczeń dochodzonych niniejszym pozwem wynosi 3 lata.

Zgodnie z art. 230 k.p.c. gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, Sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane.

Powód, wezwany do zajęcia stanowiska w przedmiocie podniesionego zarzutu przedawnienia, pod rygorem skutków z art. 230 k.p.c. tj. przyjęcia za przyznany zarzut przedawnienia, nie odniósł się do zarzutu pozwanego.

Biorąc pod uwagę wyniki całego postępowania, uprawnione jest przyjęcie przez Sąd, iż okolicznością przyznaną przez powoda jest przedawnienie jego roszczeń.

Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego, aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku.

W myśl art. 203 § 4 k.p.c. Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy z okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa.

Sąd co do zasady związany jest cofnięciem pozwu. Obowiązany jest jednak zawsze dokonać oceny, czy w świetle zgromadzonego materiału procesowego cofnięcie takie nie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo czy nie zmierza do obejścia prawa (por. postanowienie S.A. w Krakowie z 7.08.2015 r. I ACa 1098/15).

Sąd uznaje cofnięcie pozwu za niedopuszczalne, działając z urzędu (por. J. Lapierre, Kontrola sądowa czynności dyspozycyjnych stron i uczestników w postępowaniu cywilnym, w: Księga pamiątkowa, s. 163–183).

Przepis art. 203 § 4 k.p.c. nie określa, co należy rozumieć przez sprzeczność cofnięcia pozwu z prawem, z zasadami współzycia społecznego, czy też "zmiernie do obejścia prawa". Ze względu na to, że są to także zawarte w art. 58 k.c., kryteria oceny ważności czynności prawnej, w judykaturze został wyrażony pogląd, iż przy ocenie dopuszczalności cofnięcia można posilkować się materialnym rozumieniem tych pojęć (post. SA w R. z 8.6.2007 r., I ACZ 223/07, MoP 2009, Nr 10, s. 568).

Należy zakładać zgodność czynności cofnięcia pozwu z kryteriami oceny zawartymi w art. 203 § 4 k.p.c., a zatem niezgodność musi wynikać wyraźnie z okoliczności sprawy lub oświadczeń stron.

Pozwany na rozprawie podnosił, że cofnięcie pozwu bez zrzeczenia się roszczenia stanowi nadużycie prawa, bo powód może sprzedać przedmiotową wierzytelność, co w konsekwencji narazi pozwanego na uczestnictwo w kolejnym postępowaniu sądowym.

Przez zwrot "zmiernie do obejścia prawa" przyjmuje się w doktrynie zamiar powoda wywołania także innych, ukrytych skutków prawnych niż tylko rezygnacja z dochodzenia roszczenia w danym procesie, jeżeli skutków tych nie mógłby osiągnąć, działając w inny sposób.

Rzeczywiście nie można wykluczyć wystąpienia w przyszłości okoliczności podnoszonych przez pozwanego, zważywszy na panującą obecnie powszechność obrotu wierzytelnościami zwłaszcza w stosunkach z funduszami sekurytyzacyjnymi. Skoro powód cofnął powództwo nie zrzekając się roszczenia i to na skutek podniesionego przez pozwanego zarzutu niweczącego roszczenia powoda – zarzutu przedawnienia, może mieć zamiar sprzedaży wierzytelności lub ponownego wystąpienia z powództwem opartym na tych samych podstawach. Nie sposób przyjąć, że przyczyną cofnięcia pozwu było wyłącznie uzyskanie zwrotu połowy opłaty sądowej, bowiem opłata sądowa została opłacona w wysokości opłaty minimalnej, więc i tak zwrotowi nie podlega.

Z chwilą skutecznego podniesienia zarzutu przedawnienia zobowiązanie stanowiące przedmiot sprawy z mocy samego prawa przekształciło się w zobowiązanie naturalne, którego spełnienie zależy wyłącznie od woli strony pozwanej. Tym samym powód utracił możliwość wykorzystania przymusu państwowego do jego dochodzenia. Cofnięcie pozwu bez zrzeczenia się roszczenia zmiernie zatem w istocie do uchylenia się powoda od konsekwencji skutecznie podniesionego zarzutu przedawnienia i próby ponownego przekształcenia przedmiotowego zobowiązania niezupełnego w zobowiązanie, którego wierzyciel dochodzić będzie mógł wykorzystując możliwość jego przymusowego wykonania (por. uzasadnienie SO w Kaliszu do postanowienia z 12.10.2015 r. w sprawie II Cz 604/15, publ. Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych).

Należy zatem przyjąć, że cofnięcie pozwu w przedmiotowej sprawie zmiernie do obejścia prawa.

W ocenie Sądu cofnięcie pozwu przez powoda bez zrzeczenia się roszczenia, należało uznać za niedopuszczalne także jako sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Cofnięcie pozwu w przedstawionych wcześniej okolicznościach sprawy jest nie do pogodzenia z zasadą demokratycznego państwa prawnego, wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP, z której wynika postulat pewności prawa rozumiana jako trwałość prawa i przewidywalność państwowych rozstrzygnięć, a także ochrona zaufania obywatela do państwa.

To dzięki pewności prawa dany podmiot ma możliwość podejmowania decyzji o swoim postępowaniu w oparciu o pełną znajomość przesłanek działania organów państwowych oraz konsekwencji prawnych, jakie jego działania mogą pociągnąć za sobą. Bezpieczeństwo prawne jednostki związane z pewnością prawa wymaga zagwarantowania przewidywalności działań organów państwa i tym samym możliwości planowania działań własnych.

Obywatel ma niezaprzeczone prawo uzyskać merytoryczne rozstrzygnięcie Sądu w przypadku skutecznego podniesienia zarzutu niweczącego roszczenia strony powodowej. Nie może być bowiem tak, aby musiał liczyć się w przyszłości – w takich okolicznościach jak przedmiotowe - z wytoczeniem przeciwko niemu kolejnego powództwa w oparciu o ten sam stosunek prawny.

Właśnie w oparciu o powyższe podstawy Sąd wydał postanowienie, w którym stwierdził, że cofnięcie pozwu jest niedopuszczalne po myśli normy prawnej art. 203 § 4 k.p.c.

Należy także podkreślić, że poza przyjęciem za przyznany zarzutu przedawnienia, przyczyną oddalenia powództwa jest także nieudowodnienie wysokości roszczenia.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywał na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Powód nie przedłożył umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, nie wykazał czy i kiedy roszczenia z tej umowy były wymagalne. Nie sposób więc zweryfikować nie tylko należności głównej, ale także prawidłowości wyliczenia wysokości, podstawy i okresu kapitalizacji dochodzonych odsetek. Powód przedłożył jedynie wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu. Samo dokonanie zapisu w księgach funduszu o istnieniu wierzytelności nie wiąże się z domniemaniem prawnym, iż wierzytelność ta istnieje, brak jest bowiem jakiegokolwiek sposobu kontroli prawidłowości podstaw dokonywanych wpisów, poza ich prawidłowością formalną (por. uchwała SN z 7.10.2009 r., III Czp 65/09).

Wobec tego powództwo zostało oddalone.

SSR Katarzyna Porada – Łaska